

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 **בְּהַגְבֵּלָהּ**, העובדה שהעולם הוא מוגבל היא חלק מכוונת הבריאה וזה היה
 2 הרצון של הקדוש-ברוך-הוא מלכתחילה, וְכֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ הָיוּ
 3 נִמְתָּחִים כּוֹי' הרבה מבלי להפסיק, גָּעַר בָּהֶם הַקֶּבֶ"ה וְאָמַר
 4 לְעוֹלָמוֹ דִּי³⁴ (וְהִינֵנּוּ, שָׂאף שֶׁהַהֲגַבְלָהּ הִיא רַק מִצַּד רִצּוֹן
 5 הַבוֹרָא והעולם מצד עצמו היה יכול
 6 להיות 'נמתח' בלי-גבול, הָרִי רִצּוֹן
 7 הַבוֹרָא הוּא שֶׁתְּהִיָּה הַגְבֵּלָהּ
 8 (זו), הִנֵּה כָּל זֶה הָאִמּוֹר לְעִיל
 9 הַשְּׁעוֹלָם נִבְרָא מִדּוּד וּמוֹגֵבֵל וְזוֹ
 10 תְּכַלִּיתוּ עַל פִּי רִצּוֹן ה', הוּא פְּנוּגָע
 11 לְהַתְּהוּוֹת עֲצָמָה, אָבָל
 12 הַתְּכַלִּית הִיא שֶׁהִירִידָה לְהוֹיֹת
 13 עוֹלָם מוֹגֵבֵל תְּהִיָּה לְצוּרָה עֲלִיָּה
 14 (פְּנִ"ל) וּבַתּוֹךְ הַגְּבוּל יֵאִיר הַבְּלִי-
 15 גְבוּל, כִּאֲמוֹר, עַל-יְדֵי-זֶה
 16 שִׁישְׁרָאֵל בְּעִבּוֹדָתָם בְּקִיּוֹם
 17 הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת יִמְשִׁיכּוּ אֱלוֹקוֹת
 18 מִלְּמַעַל בְּהַגְבֵּלָת הַעוֹלָם
 19 ("שָׂאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי") בְּחִינַת
 20 הַבְּלִי-גְבוּל.
 21 וְלְדוּגְמָא לְעֵינֵי הַחִיבוֹר שֶׁל הַגְּבוּל
 22 וְהַבְּלִי-גְבוּל בַּעוֹלָם בְּעִבּוֹדָה
 23 בְּפּוֹעֵל, שָׂאף-עַל-פִּי שִׂמְצַד
 24 טְבַע הַעוֹלָם יִכּוֹל לְהוֹיֹת
 25 גִּרְעוֹן בְּפִרְנֶסָה עַל-יְדֵי קִיּוֹם
 26 הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת, שֶׁהָרִי אִדָּם עִשּׂוֹי
 27 לְחֶשֶׁב כִּי עַל פִּי הַטְּבַע לֹא
 28 הַהֲקַפְּדָה עַל שִׁמְרִית שְׂבֵת,
 29 וְהַזְּהִירוֹת מְאוּנָאָה וּגְזֵלָה כּוֹי',
 30 הִנֵּה יִכּוֹל לְהַרְוִיחַ יוֹתֵר, וּבְכָל
 31 זֹאת, הִנֵּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי
 32 עִבּוֹדָתָם פּוֹעֲלִים הַמְּשָׁכָה
 33 שְׁלִמְעֵלָה מִהַטְּבַע שֶׁמְּבֹסֶסֶת עַל
 34 אִמּוֹתָה בַּה' בְּטָבַע, בַּתּוֹךְ גִּדְרֵי
 35 הַעוֹלָם, שְׁלֵא זֶה בְּלִבְד שְׁקִיּוֹם
 36 הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת (שִׁמְרִית שְׂבֵת
 37 וְהַזְּהִירוֹת מְאוּנָאָה וּגְזֵלָה, לֹא
 38 יִגְרַע בְּפִרְנֶסָה, אֲלֵא אֲדַרְבָּה
 39 כּוֹי' דְּבָרִים אֵלּוּ עֲצָמָם שֶׁאֵדָם עֵלּוּל
 40 לְחֶשֶׁב שִׁבְיָאוֹ גִּרְעוֹן בְּפִרְנֶסָתוֹ, הֵם
 41 עֲצָמָם יִבְיָאוֹ תּוֹסֶפֶת בְּפִרְנֶסָה. וְהִינֵנּוּ,
 42 שֶׁבְּהַגְבֵּלָת הַעוֹלָם ("אֲמַרְתִּי
 43 לְעוֹלָמִי דִּי") מִמְּשִׁיכִים אֶת

הַבְּלִי-גְבוּל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב³⁵ וְהִרְקוּתִי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי
 דִּי לֹא הַפְּסֵק, בְּלִי-גְבוּל.
 (ד) וְעַל-פִּי-זֶה יוֹכֵן מֵה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל כָּל הָאוֹמֵר
 וַיִּכְלוּ כּוֹי' נַעֲשֶׂה שׁוֹתֵף לְהַקְבֵּ"ה בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וּבַתְּחִילָת
 הַמֵּאֵמֵר נִשְׁאַלָה הַשְּׂאֵלָה אֵיךְ יִיָּתֵכֵן
 הָאִדָּם הִשּׂוּא גִשְׁמִי וּמוֹגֵבֵל יִהְיֶה שׁוֹתֵף
 לְקַדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִשּׂוּא בְּלִי גְבוּל,
 וְהַבִּיאוֹר הוּא שֶׁהִיא הַנּוֹתֵנָת, כִּי כָל
 עִבּוֹדַת הָאִדָּם בַּעוֹלָם הִיא לְפַעוּל חִיבוֹר
 שֶׁל גְּבוּל וּבְלִי-גְבוּל וְלַהֲמַשִּׁיךְ אוֹר
 אֱלוֹקֵי בְּלִי-גְבוּל בַּתּוֹךְ גִּדְרֵי הַעוֹלָם
 הַמוֹגֵבֵל, כְּמִבּוֹאֵר לְעִיל בְּאִרְיִכוּת,
 פִּי³⁶ אֲמַרְתִּי "וַיִּכְלוּ", מִלְּשׁוֹן
 כְּלִיּוֹן³⁷, כְּמוֹכֵן שֶׁל אִיבוֹר הַיְשׁוּת'
 שֶׁל הַמִּצְוֹת עֲנִינָה לְפַעוּל
 כְּלִיּוֹן בְּבִרְיָאָה, שֶׁהוּא עֲנִינֵן
 בִּיטוּל הַיֵּשׁ הַנִּבְרָא לְאִינֵן הָאֱלוֹקֵי,
 וְלִכֵּן לֹא יִפְלֵא אֵיךְ זֶה פִּלֵּא
 שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה שׁוֹתֵף
 לְהַקְבֵּ"ה בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית,
 שׁוֹתֵף שְׁוֵה כּוֹי', שֶׁהָרִי עַל זֶה
 עַל הַעִבּוֹדָה שְׁגוּרַת לְבִיטוּל הַיְשׁוּת
 שֶׁל הַעוֹלָמוֹת, עַל-יְדֵי הַמִּשְׁכַּת אוֹר
 בְּלִי-גְבוּל בַּתּוֹךְ הַגִּדְרִים הַמוֹגֵבֵלִים
 אָמְרוּ גְּדוּלִים מַעֲשֵׂה צְדִיקִים
 כּוֹי', פְּנִ"ל וְאֲדַרְבָּה, יֵשׁ צוּרָה
 לְבָאֵר מֵהוּ הַטְּעַם שֶׁנַּעֲשֶׂה
 הַיְהוּדִי הַעוֹבֵד אֶת ה' רַק שׁוֹתֵף
 לְהַקְבֵּ"ה, שׁוֹתֵף שְׁוֵה, אֵף
 שֶׁ"גְּדוּלִים מַעֲשֵׂה צְדִיקִים
 מַמַּעֲשֵׂה שָׁמַיִם וְאָרֶץ", הִינֵנּוּ,
 שֶׁחֲלָקוֹ שֶׁל הַקְבֵּ"ה בְּמַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית הוּא מוֹגְבֵּל, כִּי
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִשָּׂה מֵה' אֵיךְ
 הָאֱלוֹקֵי יֵשׁ גִּשְׁמִי, כִּאֲמוֹר, וְאֵלּוּ
 חֲלָקוֹ שֶׁל הָאוֹמֵר "וַיִּכְלוּ"
 הוּא בְּלִי גְבוּל וְלִמָּה אִם כֵּן הַיְהוּדִי
 הוּא רַק שׁוֹתֵף שׁוֹהֵעֵרֵךְ וְלֹא יוֹתֵר?

1 הַבְּרִיאָה שֶׁהַעוֹלָם יִהְיֶה בְּהַגְבֵּלָהּ, וְכֹאֲשֶׁר
 2 הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ הָיוּ נִמְתָּחִים כּוֹי' גָּעַר בָּהֶם
 3 הַקְבֵּ"ה וְאָמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי³⁴ (וְהִינֵנּוּ, שָׂאף
 4 שֶׁהַהֲגַבְלָהּ הִיא רַק מִצַּד רִצּוֹן הַבוֹרָא, הָרִי רִצּוֹן
 5 הַבוֹרָא הוּא שֶׁתְּהִיָּה הַגְבֵּלָהּ (זו), הִנֵּה כָּל זֶה הוּא
 6 בְּנוּגָע לְהַתְּהוּוֹת עֲצָמָה, אָבָל הַתְּכַלִּית הִיא
 7 שֶׁהִירִידָה תְּהִיָּה לְצוּרָה עֲלִיָּה (פְּנִ"ל), עַל-יְדֵי-זֶה
 8 שִׁישְׁרָאֵל בְּעִבּוֹדָתָם יִמְשִׁיכּוּ בְּהַגְבֵּלָת הַעוֹלָם
 9 ("שָׂאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי") בְּחִינַת הַבְּלִי-גְבוּל.
 10 וְלְדוּגְמָא בְּעִבּוֹדָה בְּפּוֹעֵל, שָׂאף-עַל-פִּי שִׂמְצַד
 11 טְבַע הַעוֹלָם יִכּוֹל לְהוֹיֹת גִּרְעוֹן בְּפִרְנֶסָה עַל-יְדֵי
 12 קִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת, שֶׁהָרִי לֹא הִי הַהֲקַפְּדָה עַל
 13 שִׁמְרִית שְׂבֵת, וְהַזְּהִירוֹת מְאוּנָאָה וּגְזֵלָה כּוֹי', הִנֵּה
 14 יִכּוֹל לְהַרְוִיחַ יוֹתֵר, הִנֵּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי
 15 עִבּוֹדָתָם פּוֹעֲלִים הַמְּשָׁכָה שְׁלִמְעֵלָה מִהַטְּבַע
 16 בְּטָבַע, שְׁלֵא זֶה בְּלִבְד שְׁקִיּוֹם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת לֹא
 17 יִגְרַע בְּפִרְנֶסָה, אֲלֵא אֲדַרְבָּה כּוֹי'. וְהִינֵנּוּ,
 18 שֶׁבְּהַגְבֵּלָת הַעוֹלָם ("אֲמַרְתִּי לְעוֹלָמִי דִּי")
 19 מִמְּשִׁיכִים אֶת הַבְּלִי-גְבוּל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב³⁵
 20 וְהִרְקוּתִי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דִּי.

(34) חגיגה יב, א. (35) מלאכי ג, י. וראה שבת לב, ב. (36) ראה גם אוה"ת שם תקו, ב. (37) ראה אוה"ת פרשתנו ח"א מב, ב ואילך. ח"ג תקח, א ואילך.